

ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНІ ПРЕДМЕТИ

Заняття 1. Тема. Види боєприпасів, методи їх розпізнання. Небезпечні предмети (знахідки) та дії при їх виявленні (вересень)

Мета: познайомити дітей видами боєприпасів, з причинами знаходження вибухових залишків в землі, правилами поведінки при знаходженні незнайомого предмету, небезпечністю ігор з незнайомими предметами.

Хід бесіди

Вступне слово вчителя.

За часів другої світової війни німецько-фашистські та радянські війська мінували дороги, будівлі, ділянки місцевості, закопували склади боєприпасів. Наприкінці війни, після звільнення тимчасово окупованих населених пунктів проводилося їх розмінування. Проте, частина вибухонебезпечних предметів залишилася в землі.

З часів Великої Вітчизняної війни пройшло понад півстоліття, проте в землі знаходиться ще багато вибухових предметів, які до нинішнього часу несуть велику загрозу життю і здоров'ю людей. На них натрапляють будівельники, трактористи під час оранки, їх вимивають дощі, весняна вода.

Розповідь про види боєприпасів.

Авіаційні бомби, снаряди, гранати, міни тощо – всі вони легко вибухають від удару, вібрації, вогню тощо. (Показати ілюстрації чи макети)

Зовні вони нагадують безформні куски металу, зіпсовані іржею, проте, як правило, вибухова речовина, що знаходиться всередині, може вибухнути і завдати великої шкоди.

Бесіда про правила поведінки при виявленні небезпечного предмета.

Знайшовши вибухонебезпечні предмети, слід бути пильним. Не можна торкатися їх і не дозволяти брати в руки своїм товаришам.

Чому небезпечний предмет не можна брати навіть у руки?

Випадково знайшовши вибухонебезпечні предмети, деякі люди, й особливо діти, чіпають їх, а інколи намагаються розібрати, палять на вогнищах, роблять спроби розбити, кидають, в результаті чого від вибухів трапляються нещасні випадки. Тому необхідно, щоб усі, а особливо діти, мали чітке уявлення про грізну силу, приховану у вибухонебезпечних предметах, і твердо знали правила поведінки при їх знаходженні.

Гази, що утворюються при вибуху, з величезною силою розривають металевий корпус вибухового пристрою на велику кількість осколків, які, розлітаючись у всі боки, уражають на значній відстані від місця вибуху.

Вибухові речовини, що застосовуються в боєприпасах, є хімічними сполуками різного кольору – від світло-жовтого до темно-коричневого. Навіть після тривалого перебування у воді чи землі вони не втрачають здібності вибухати, а в деяких випадках, хімічно взаємодіючи з металевим корпусом боєприпасу, утворюють нові види дуже чутливих вибухових сполук.

На жаль, кожного року відбувається безліч пригод з дітьми та необачними дорослими, які намагаються гратися чи розбирати вибухонебезпечні предмети.

Боеприпаси знешкоджують спеціальні групи піротехніків. Так, упродовж минулого 2007 року знешкоджено 140 тисяч одиниць боеприпасів.

Міни, снаряди, бомби, гранати, стрілецьку зброю минулої війни можна випадково знайти під час мандрів, відпочинку в лісі чи в полі, ігор на старих дворищах зруйнованих і незаселених будинків, у давніх окопах, на місцях зсувів ґрунтів і пагорбів, біля водойм, річок та озер. Необхідно усвідомити, що будь-який предмет, схожий на гранату, снаряд, міну або бомбу, на заіржавілий пістолет чи гвинтівку, чіпати не треба, а слід негайно обгородити це місце або залишити одного із старших учнів охороняти знайдену річ, повідомити про знахідку у міліцію, військкомат чи сільську Раду.

У такому разі трагедії не станеться. Ніхто не буде скалічений чи навіть убитий.

4. Підсумок.

- Чому люди знаходять в лісах, полях та інших місцях міни, снаряди та іншу зброю?

- Що треба робити, якщо ви знайшли такий предмет?

Заняття 2. Тема. Правила поводження з вибухонебезпечними предметами, невизначеними предметами та речовинами (жовтень)

Мета: показати дітям небезпечність ігор з вогнепальною зброєю, познайомити з правилами поводження з вибухонебезпечними та невизначеними предметами

Хід бесіди

1. Вступне слово вчителя.

Щоб підкреслити небезпеку, яку несе вогнепальна зброя і застерегти від нещастя, народна мудрість говорить: «Один раз в сто років стріляє навіть кочерга».

Цей висновок зроблено на основі численних нещасних випадків.

2. Бесіда про правила поводження з вибухонебезпечними та невизначеними предметами.

До вибухонебезпечних предметів належать всі предмети, які можуть спричинити вибух.

- Назвіть такі предмети.

Найкраще буде для безпеки, якщо такі предмети діти не будуть брати в руки і гратися.

Аерозолі не можна розпилювати поблизу нагрівальних приладів. Не можна їх також нагрівати, бо вони можуть вибухнути.

Для ремонту квартир, догляду за меблями, домашніми речами тощо застосовують товари побутової хімії. Багато з них містять летючі вогнебезпечні речовини, які з повітрям утворюють вибухонебезпечні суміші. Порухення правил пожежної безпеки при зберіганні та використуванні таких матеріалів у побуті може призвести до вибуху та пожежі.

Необхідно знати, що дуже небезпечно розігрівати балончики на стику та на відкритому вогні. Пожежонебезпечні розчинники, лаки, легкозаймисті речовини не повинні потрапляти до рук малечі.

При роботі з фарбами, розчинниками, клеями на нітрооснові слід ретельно провітрювати приміщення, щоб не вчадіти внаслідок випаровування розчинників. У процесі роботи та після її закінчення не можна курити, застосовувати відкритий вогонь і вмикати освітлення та електроприлади до повного провітрювання приміщення. Значна концентрація пари розчинника (наприклад, ацетону) в замкненому об'ємі приміщення може призвести до вибуху.

3. Підсумок.

- Назвіть, які ви знаєте вибухонебезпечні предмети та речовини?

- Коли вони можуть вибухнути?

Заняття 3. Тема. Запобігання дитячого травматизму від вибухонебезпечних предметів побутового призначення: піротехнічні засоби, горючі та легкозаймисті речовини (грудень)

Мета: познайомити дітей з легкозаймистими та горючими матеріалами, правилами зберігання легкозаймистих речовин та вимогами при роботі з ними, розвивати почуття самозахисту.

Хід бесіди

1. Вступне слово вчителя.

У побуті люди часто користуються різними речовинами. Серед них є багато таких, що можуть призвести до пожеж і завдати важких травм.

Особливо небезпечними є легкозаймисті та горючі матеріали і речовини.

2. Бесіда про безпеку з легкозаймистими та горючими речовинами і матеріалами.

Горючі матеріали – це ті, які здатні горіти в звичайних умовах. Це дрова, вугілля, торф, солома, сіно, сухий хмиз, тирса, папір тощо. Вони здатні до само загорання.

- Які речовини і матеріали є легкозаймисті? Чому їх так назвали?

Легкозаймисті речовини – це ті, які легко загораються. До них належить бензин, нафта, ацетон, гас.

Легкозаймистими є і аерозолі (дезодоранти, лак для волосся, засоби для знищення шкідливих комах). На балонах з аерозолями стоїть знак і напис «Вогненебезпечно!»

Вибухонебезпечні є легкозаймисті суміші сірки, борошна, цукру, вугілля і деревини з повітрям.

3. Розповідь про місця зберігання легкозаймистих вибухонебезпечних речовин.

Зберігати легкозаймисті вибухонебезпечні речовини слід у приміщеннях, де немає відкритих джерел вогню, у герметичній тарі, далеко від нагрівальних приладів, а також під навісами. Тара має відповідати фізико-хімічним, пожежонебезпечним властивостям продукції та кліматичним умовам.

Під навісами дозволяється зберігати лише ті хімічні речовини, які від вологого повітря чи води не розкладаються і не спалахують.

До речі, треба знати, що траплялися випадки, коли до рук дітей потрапляв карбід, і вони жбурляли його у воду. Внаслідок хімічної реакції створювався горючий газ – ацетилен. Пустуни кидали в осередок виділеного газу запалений сірник, і газ, звичайно, вибухав. За наявності звичайної кількості карбіду може статися вибух досить потужної сили, який здатний призвести до трагічних наслідків. Не можна зберігати вибухонебезпечні матеріали у хлівах, підвалах житлових будинків.

Бензин та інші легкозаймісті рідини зазвичай зберігають у металевій тарі (каністрі). Якщо бензин зберігати в гаражі, то його кількість не повинна перевищувати 40 літрів. Забороняється застосовувати для зберігання бензину ємності з поліетилену, використовувати змочені у бензині ганчір'я для видалення плям або з допомогою бензину та гасу здійснювати миття та знежирювання деталей, частин механізмів тощо біля джерел вогню.

4. Бесіда про правила безпеки з піротехнікою.

- Чи доводилося вам тримати в руках петарди?

- Розкажіть, які вони бувають?

- Чи несуть вони в собі загрозу життю?

Піротехнічні засоби в сучасному житті зустрічаються дуже часто. Придбати їх може навіть дитина. Але не всі замислюються над тим, яку загрозу вони несуть в собі. Піротехнічними засобами можна користуватися тільки дорослим. Не дозволяється використовувати їх у великому скупченні народу. Існують навіть такі піротехнічні засоби, які можуть використовувати тільки спеціалісти, що підготовлені з таких питань.

5. Підсумок.

- Хто має право користуватися піротехнічними засобами?

- Де треба зберігати легкозаймісті речовини?

Заняття 4. Тема. Вогнепальна зброя – не забава. Небезпечність виготовлення та випробування пакетів, користування мисливськими рушницями (березень)

Мета: формувати уявлення дітей про вогнепальну зброю, розкрити небезпечність користування мисливськими рушницями та вибуховими пакетами власного виробництва.

Хід бесіди

1. Вступне слово вчителя.

Щоб підкреслити небезпеку, яку несе вогнепальна зброя і застерегти від нещастя, народна мудрість говорить: «Один раз в сто років стріляє навіть кочерга».

Цей висновок зроблено на основі численних нещасних випадків.

2. Бесіда про правила поведінки з вогнепальною зброєю.

Сучасна вогнепальна зброя має велику силу пострілу і тому є небезпечною. Здавна існує таке правило: зброя повинна зберігатись незарядженою. Проте в результаті необачності, поспіху та з інших причин трапляється так, що у вогнепальній зброї містяться набої.

- Чому вогнепальну зброю забороняється наводити на людей?

Зброю ні в якому разі не можна наводити на людей, натискати на спусковий криючок. І взагалі вогнепальна зброя – це не іграшка. Вона створена, щоб убивати.

Великої шкоди життю і здоров'ю дітей може завдати сучасна вогнепальна зброя (газові пістолети, гвинтівки) , яка є у їхніх батьків. Нерідко діти беруть зброю, щоб погратися з друзями, показати товаришам, розіграти їх або полякати когось.

Таке бешкетування часто закінчується нещасним випадком, в результаті якого вони стають інвалідами або навіть втрачають найдорожче для людини – життя.

Вибухонебезпечні є легкозаймисті суміші сірки, борошна, цукру, вугілля і деревини з повітрям. Часто діти самотужки виготовляють і випробують вибухові пакети. Це часто призводить до каліцтва і смерті.

- Де треба зберігати вогнепальну зброю?

Вогнепальну зброю слід зберігати в спеціально призначених для цього місцях, недоступних дітям.

3. Підсумок.

- Чому вогнепальна зброя не може бути іграшкою?

- Де треба зберігати вогнепальну зброю?

Заняття 5. Тема. Заходи з безпеки під час збирання металобрухту. Правила дії під час виявлення вибухонебезпечних предметів (квітень)

Мета: познайомити дітей з заходами з техніки безпеки при збиранні металобрухту.

Хід бесіди

1. Вступне слово вчителя.

Всі люди на планеті, використовуючи запаси природи, знають, що вони не безмежні. І колись може настати такий час, як вони скінчаться. Може тому людина навчилася переробляти непотрібні речі і давати їм друге життя.

Непотрібний папір (газети, книги, зошити тощо) можна здати на переробку у спеціальних пунктах прийому. За це отримати кошти.

Речі з металу, старі, іржаві, поламані, теж можна здати на спеціальні пункти прийому металу і отримати за це гроші. Такі речі називають металобрухтом.

- Де ж можна знайти нікому не потрібні металеві вироби?

2. Розповідь дітей про випадки з життя, коли їм доводилося збирати металолом.

3. Бесіда про правила безпеки під час збирання металобрухту.

Під час збирання металобрухту потрібно виконувати такі заходи з техніки безпеки:

v Не беріть у руки сторонні незнайомі речі, особливо ті, що схожі на вибухові пристрої.

v Не піднімайте занадто важкі предмети

v Не беріть предмети з чужих ділянок без дозволу їх господарів

v У разі поранень треба негайно звернутися до лікарні або до дорослих, щоб уникнути зараження інфекцією.

-За порушення яких правил ви можете нанести шкоду своєму здоров'ю?

-За порушення яких правил можна понести кримінальну відповідальність?

4.Підсумок.

- Що таке металобрухт?

- Які небезпеки можуть чекати того, хто збирає металобрухт?

Заняття 6. Тема. Підсумкова бесіда. Обережність дітей під час літніх канікул – запорука життя та здоров'я (травень)

Мета: узагальнити знання дітей про вибухонебезпечні предмети, правила поводження з ними, вчити бережливо ставитися до свого життя, виховувати уважність, спостережливість.

Хід бесіди

1.Вступне слово вчителя.

Літня пора – найулюбленіша для дітей. Всі діти з великою радістю ідуть відпочивати на літні канікули. І тільки від них самих залежить - чи будуть вони радісні. Під час літніх канікул діти часто залишаються самі без нагляду дорослих. Об'єднуючись у групи (а іноді зі старшими дітьми), вони придумують собі різні розваги. Часто такі розваги приводять до каліцтва, а іноді навіть до смерті.

2.Бесіда про безпечні розваги дітей влітку.

- Назвіть, які ви знаєте рухливі ігри для групи дітей.

- Якщо надворі дощ, чим можна зайнятися?

- Чому небезпечно гратися балончиками з лаком для волосся, дезодорантами та ін..?

- Користуючись рідиною для зняття лаку з нігтів, про що треба пам'ятати дівчатам?

3.Бесіда про безпеку під час прогулянок.

Під час прогулянок (навіть з батьками) можна знайти небезпечні предмети.

-Які предмети можна знайти?

Міни, снаряди, бомби, гранати, стрілецьку зброю минулої війни можна випадково знайти під час мандрів, відпочинку в лісі чи в полі, ігор на старих дворищах зруйнованих і незаселених будинків, у давніх окопах, на місцях зсувів ґрунтів і пагорбів, біля водойм, річок та озер. Необхідно усвідомити, що будь-який предмет, схожий на гранату, снаряд, міну або бомбу, на заіржавілій пістолет чи гвинтівку, чіпати не треба, а слід негайно обгородити це місце або залишити одного із старших учнів охороняти знайдену річ, повідомити про знахідку у міліцію, військкомат чи сільську Раду.

У такому разі трагедії не станеться. Ніхто не буде скалічений чи навіть убитий.

4.Підсумок.

- Які безпечні дитячі ігри ви знаєте?

- Що треба робити, якщо під час прогулянки в лісі чи в полі знайшов іржавий боєприпаси?